

Folkekirken som virksomhed

3. marts 2011, Fyns Stift

Ved Erling Andersen

Spørgsmålene til i dag...

- Er Folkekirken udelukkende en idealistisk **organisation**, hvor teologien og troen på noget større end sig selv er det bærende element?
- Eller er den i virkeligheden blot en **virksomhed** med dertil hørende ansvar for forvaltning af økonomiske og personalemæssige ressourcer?

Modsætningen viser...

- at der næppe er helt klarhed over, hvad en *organisation* er – eller hvad man mener med ordet *virksomhed*
- at begge ord har det svært, når de finder ind i en kirkelig sammenhæng.
 - ”Vi er noget helt særligt”
 - ”Vi er ikke som de andre”
 - ”Vi er jo kirke”

Evighed og timelighed

- ”Man kan have på fornemmelsen i debatten om ”folkekirken som en virksomhed”, at mens evigheden går over vores forstand, ligger timeligheden under vores værdighed.”
 - Her beskæftiger vi os jo med så vigtige ting, at økonomi, statistik, ledelse, arbejdsmiljø højst får 3. prioritet
 - Og dog er vi en butik med 6,5 mia. og mange tusinde ansatte og frivillige

Folkekirken er en

- organisation
 - i den forstand, at den er organiseret på kryds og tværs med ansatte og frivillige
- offentlig organisation
 - i den forstand, at den er underlagt principper om offentlig forvaltning gennem love, cirkulærer etc.
- virksomhed
 - i den forstand, at den udfører et bestemt virke i en bestemt omverden

Et spørgsmål

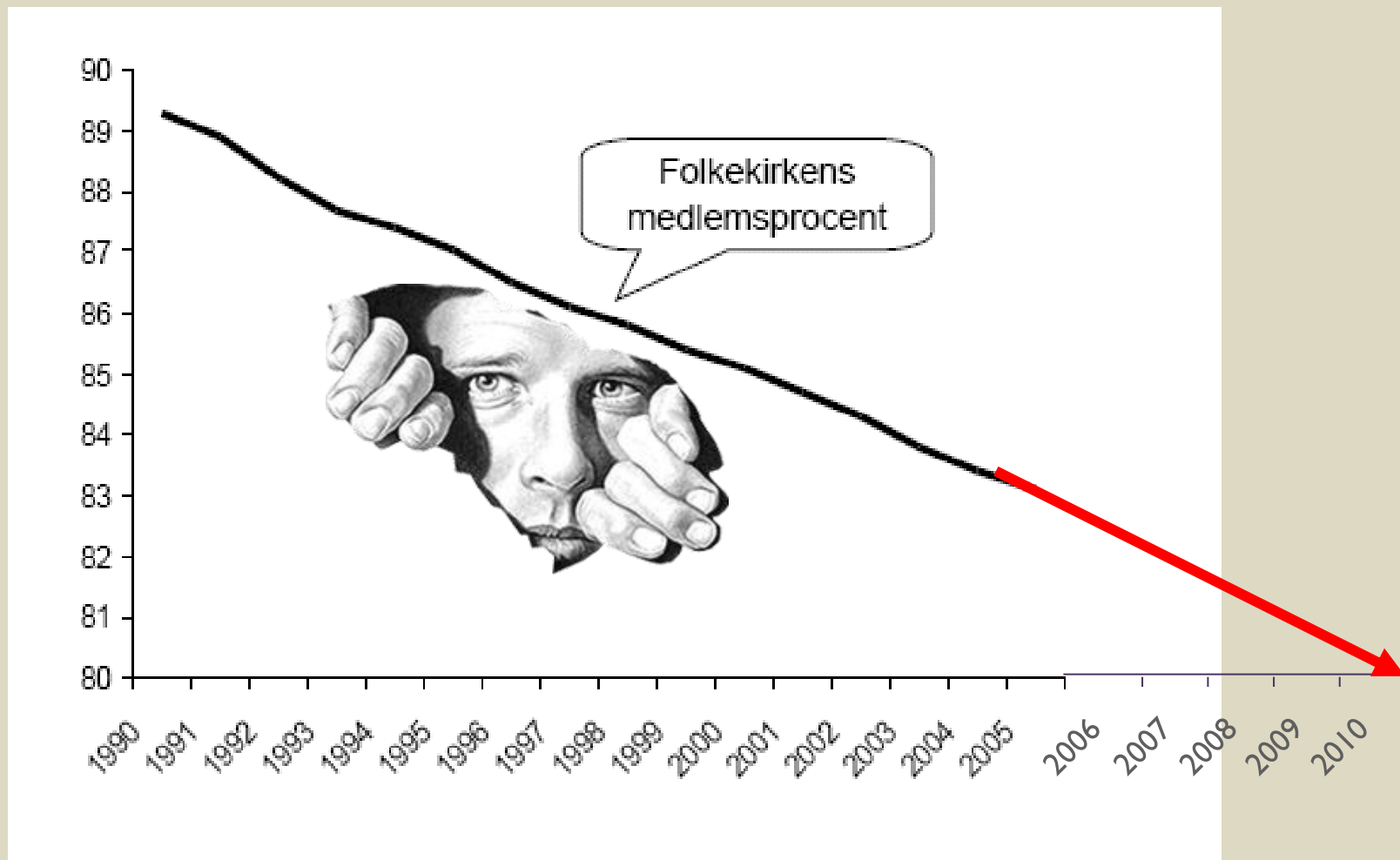
MEN *ER* FOLKEKIRKEN EN ORGANISATION?

Godt spørgsmål...

- ”Hvornår beslutter vi os i folkekirken til at vende den nedadgående kurve – i stedet for blot at affinde os med den?”
 - *Dansk Kirketidende, jan. 2011*

Medlemmerne presser...

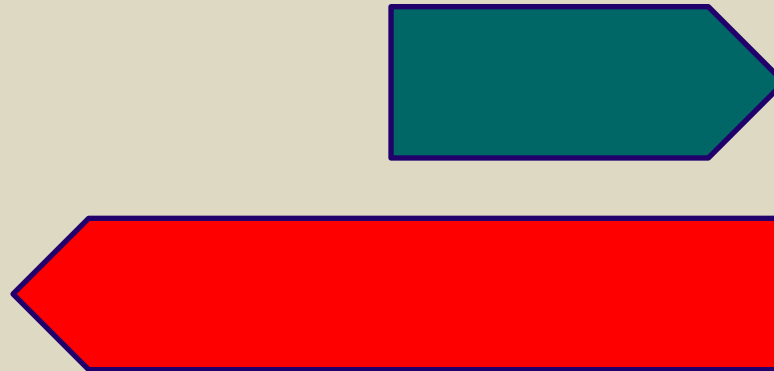
Dåbstatistik 1990-2008

- København 58,8 % > 49,2 %
- Haderslev 86,4 % > 79,7 %
- Ribe 91,1 % > 83,5 %
- Århus 81,5 % > 76,4 %
- Helsingør 72,1 % > 62,9 %
- Hele landet 80,6 % > 72,1 %

Ind- og udmeldelser 2009

- Indmeldelser: 6.478
- Udmeldelser: 14.325

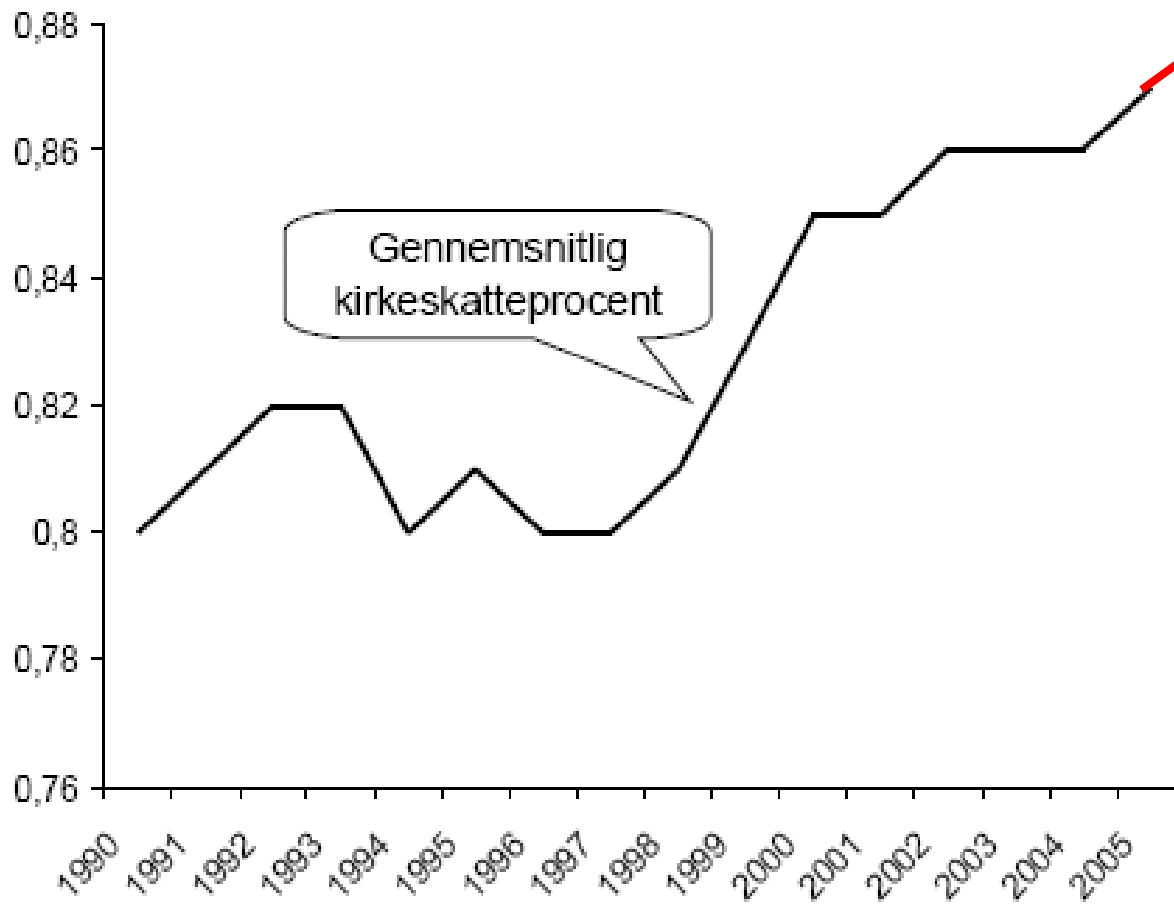

Konfirmerede 1996-2009

- Hele landet 80 % > 70 %

2010: 0,89 %

CITAT

Bertel Haarder, Landsforeningens af
Menighedsråds årsmøde på Nyborg Strand 2007

- "Det er vist indlysende, at det ikke er holdbart, hvis medlemskurven fortsat går ned, og udgiftskurven fortsat stiger!"

”Men når prisen for medlemskabet hvert år stiger ca. 2 % mere end forbrugerpriserne, kan man tillade sig at konkludere, at denne udvikling kan vise sig at være problematisk, med mindre medlemmerne hvert år relativt set værdsætter medlemskabet af folkekirken 2 % højere.”

Betænkning 1491

FK kan ikke beslutte sig

- ”Hvornår **beslutter** vi os i folkekirken til at vende den nedadgående kurve – i stedet for blot at affinde os med den?”
 - *Dansk Kirketidende, jan. 2011*
- Det gør vi ikke, fordi folkekirken kan ikke beslutte sig
 - En organisation er defineret ved, at den kan tage beslutninger
 - I den forstand er folkekirken ikke en organisation
 - Folkekirken kan ikke beslutte sig

Beslutninger...

- Provsten og provstiet kan ikke rigtigt
 - Det kræver, at sognene giver dem lov
- Biskoppen og stiftet kan heller ikke
 - Ingen beføjelser over for præster eller andre.
 - Tilsyn – retrospektiv (ændring?)
- Folkekirken kan da slet ikke
- Kun sognets menighedsråd, som **leder** sognets kirkelige liv, kan og skal tage beslutninger
 - Målsætninger, prioriteringer
 - Skal afspejle sig i budgettet

Men holder sognetanken?

”Samarbejde er nødvendigt om løsningen af de lokale opgaver, som sognene ikke selv kan løfte, **hvis** den nuværende sognestruktur skal bevares.”

Bemærkninger til Lov om folkekirken økonomi, jan. 2007

Opfordring fra en betænkning

- ”Sognene må iagttage sig selv – ikke som selvstændige, afgrænsede størrelser - men som dele af en større helhed.”
 - Gør de det? Og hvordan kan man i så fald se på deres beslutninger og budgetter, at de gør det?
 - Er opfordring til samarbejde nok – til at vende kurverne??
 - Appel til gode viljer er ikke nok...

Menighedsrådenes Blad
06.2010

ER SOGNET STADIG EN MENINGSFULD ENHED?

3 spørgsmål

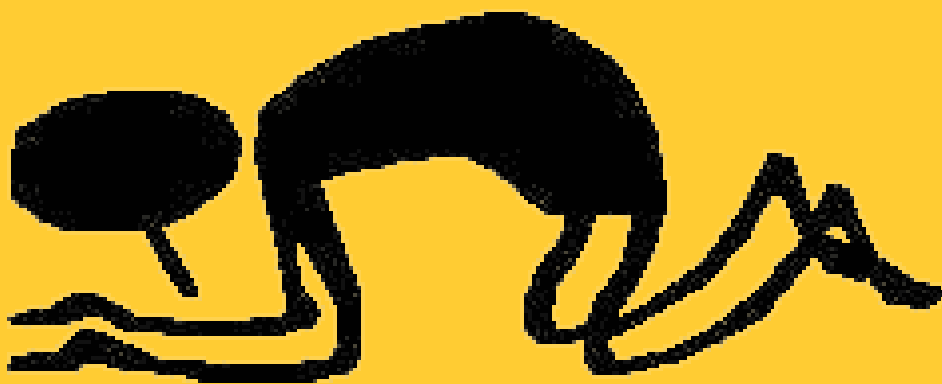

- "Er det holdbart at regne med, at alle ændringer skal komme nedefra?"
- "Kan vi være sikre på, at man altid kan få øje på de bedste løsninger for folkekirken, når synsvinklen begrænses til det enkelte sogn? Tror vi selv på det?"
- "Kan vi med troværdigheden i behold fastholde, at det kun er menighedsrådene, der kan tage initiativ til og beslutning om sognesammenlægning?"

nu kommer spørgsmålet sikkert...

**SKAL NU
NOGEN TIL AT
BESTEMME?**

Et moderne ledelsesprincip

- **149 I/6.4.1. Menighedsrådet definerer ledelsesopgaven**

- Det er vigtigt at undgå, at det er tilfældigheder der afgør, hvordan ledelse udmøntes i sognet. Ved at definere, hvilke kvalifikationer og kompetencer der er vigtige for ledelsesopgaven, kan menighedsrådet formulere kravene til den daglige ledelse, inden en sådan udpeges.

Folkekirken har brug for

- organer, der sætter den i stand til at prioritere indsats og ressourceanvendelse.
- fælles organer med udpegede ledere, som holder de mange enheder fast på sammenhæng og på spørgsmål som:
 - Hvordan ser vi gerne, at folkekirken er om ti år?
 - Hvordan skal vi komme derhen?
- at tilkende disse organer en autoritet, nogle rammer, inden for hvilke de kan lede, herunder tage beslutninger til gavn for helheden.

Strukturen følger med...

Vi har brug for en organisation og ledelse, som på flere niveauer sikrer...

- Bedre kommunikation mellem de mange enheder
- Tydelighed i interessesammenfald og fælles mål
- Fælles aftaler om opgaver
- Balance, så de forskellige – stadig autonome – enheder hjælper og anerkender hinanden
- Institutionaliserede rammer for deling og evaluering af indsigter og resultater